

Теми і плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Поняття та історія розвитку міжнародного судочинства

1. Загальна оцінка стану і розвитку міжнародного судочинства.
2. Поняття та основні принципи міжнародного судочинства.
3. Система міжнародного судочинства.

Рекомендована література:

Обов'язкова література:

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. Richard Dicker and Elise Keppler. Beyond the Hague: The Challenges of International Justice. – Human Rights Watch's World Report, 2004.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.hrw.org/legacy/wr2k4/download/10.pdf>
4. Burke-White, William W., "A Community of Courts: Toward a System of International Criminal Law Enforcement" (2002). Faculty International Justice.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.globalpolicy.org/international-justice.html>

Додаткова література:

1. Сибатян А.С. Решения органов международного правосудия в системе международного публичного права. – М.: Статут, 2012. – 270 с.
2. Шинкарецька Г.Г. Международная судебная процедура. – М.: Наука, 1992. – 255 с.
3. Энтин М.Л. Международные судебные учреждения. – М.: Наука, 1994. – 243 с.
4. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. – М., 1998.
5. Баймуратов М.О. Міжнародне право: Підручник. – Суми: ВТД “Університетська книга”; Одеса: “Астропринт”, 2006.
6. Fauchille P. Traité de droit international public. – T. I. – Paris, 1923. – P. 514-526.
1. Scholarship. Paper 1288.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://scholarship.law.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2287&context=faculty_scholarship

Семінарське заняття № 2

Міжнародні кримінальні суди: історія виникнення та функціонування

1. Історія виникнення міжнародних кримінальних судів.
2. Формування основ міжнародного кримінального правосуддя.
3. Органи міжнародного кримінального правосуддя.

Рекомендована література:

Основна література

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. Global Spread Of International Criminal Justice.: [Електронний ресурс]: Режим доступу:
<http://www.icty.org/x/image/globalspread/apr2012A3en.pdf>
4. Summary (Historical Evolution)International Criminal Justice / Prof. Dr. G. Werle, Dr. J. Bung. – 2010.: [Електронний ресурс]: Режим доступу:
http://werle.rewi.hu-berlin.de/01_History-Summary.pdf

Додаткова література

1. Блищенко И.П., История создания Международного уголовного суда и проект его устава. – М.: Норма, 2002. – 542 с.
2. Сибатян А.С. Решения органов международного правосудия в системе международного публичного права. – М.: Статут, 2012. – 270 с.
3. Шинкарецька Г.Г. Международная судебная процедура. – М.: Наука, 1992. – 255 с.
4. Энтин М.Л. Международные судебные учреждения. – М.: Наука, 1994. – 243 с.
5. Волеводз А.Г. Современная система международной уголовной юстиции: понятие, правовые основы, структура и признаки / А.Г. Волеводз // Международное уголовное правосудие: Современные проблемы / Под ред. Г.И. Богуша, Е.Н. Трикоз. – М.: Институт права и публичной политики, 2009. – С. 303-323.
6. Висновок Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України про надання висновку щодо відповідності Конституції України Римського Статуту Міжнародного кримінального суду (справа про Римський Статут) // Вісник Конституційного Суду України. – 2001. – №4. – С. 35 – 45.
7. Маєвська А.А. Міжнародний кримінальний суд: історія і сучасність // Права людини в умовах реформування правової системи України (До 50-ї річниці Загальної декларації прав людини): Тези доп. та наук, повід, наук. конф. молодих учених та аспірантів / За ред. М.І. Панова. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 1998. – С. 45 – 47.
8. Мацко А. С. Міжнародний кримінальний суд (утворення та напрями діяльності) // Український часопис міжнародного права. – №4

(Спеціальний випуск: міжнародний кримінальний суд). – 2003. – С. 70 – 75.

Семінарське заняття № 3

Нюрнберзький та Токійський військові трибунали: міжнародно-правовий статус

1. Заснування та юрисдикція Нюрнберзького воєнного трибуналу.
2. Заснування та діяльність Токійського воєнного трибуналу.

Обов'язкова література:

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. From Nuremberg to Tokyo: some reflections on the Tokyo trial (on the sixtieth anniversary of the Nuremberg trials) / Zhang Wanhong. – Cardozo Law Review, Vol. 27:4.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://cardozolawreview.com/Joomla1.5/content/27-4/ZHANG.WEBSITE.pdf>

Додаткова література:

1. Денисов Ю. А. Общая теория правонарушения и ответственность. - Л., 1983.
2. Звірховська С. Міжнародно-правова відповідальність // Юридичний вісник України. – 1999. – 25-31 березня. – Додаток. – С. 28-29.
3. Колосов Ю М Ответственность в международном праве. - М., 1975.
4. Нюрнбергский процесс: право против войны и фашизма / Под ред. И.А. Ледях, И.И. Лукашука. – М., 1995.
5. Устав Нюрнбергского военного трибунала 1945 года.
6. Устав Токийского военного трибунала 1946 года.
7. Шинкарецкая Г.Г. Международная судебная процедура. – М.: Наука, 1992. – 255 с.
8. Энтин М.Л. Международные судебные учреждения. – М.: Наука, 1994. – 243 с.
9. Imperfect Justice at Nuremberg and Tokyo / Kirsten Sellars. – EJIL (2010), Vol. 21 No. 4, 1085–1102.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.ejil.org/pdfs/21/4/2106.pdf>
10. The Legacy of Nuremberg / Christian Tomuschat. – Journal of International Criminal Justice 4 (2006), 830-844.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://faculty.maxwell.syr.edu/hpschmitz/PSC354/PSC354Readings/TomuschatLegacyNuremberg.pdf>

Семінарське заняття № 4

Правовий статус військових трибуналів для колишньої Югославії та Руанди

1. Міжнародний кримінальний трибунал по колишній Югославії.
2. Міжнародний трибунал по Руанді.

Рекомендована література:

Обов'язкова література:

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. International Criminal Law And The Ad Hoc Tribunal For Former Yugoslavia / Winston P. Nagan. – Duke Journal Of Comparative & International Law, Vol. 6:1, 1995.: [Електронний ресурс]: Режим доступу:
<http://scholarship.law.duke.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1361&context=djcil>
4. The Legacy of the International Criminal Tribunal for Rwanda by Leila Nadya Sadat. – Washington University in St. Louis, 3 July 2012.: [Електронний ресурс]: Режим доступу:
<http://law.wustl.edu/harris/documents/ICTRLecture-LegacyAd%20HocTribunals9.12.12.pdf>

Додаткова література:

1. Блажевич Ю. Відмежування міжнародних правопорушень держави від суміжних правових явищ // Підприємство, господарство і право. – 2002. - № 12. – С. 104-108.
2. Блажевич Ю. Концепції поділу відповідальності держав: міжнародно-правовий аспект // Підприємство, господарство і право. – 2003. - № 2. – С. 105-108.
3. Грубов В.М. Міжнародне право і проблеми безпеки у ХХ ст. // Трибуна. – 2003. - № 1-2. – С. 28-29.
4. Гусейнов Л.Г. Международная ответственность государств за нарушение прав человека: Монография. – К.: Ин-т государства и права НАН Украины, 2000. – 316 с.
5. Дзиена Вембу Международный уголовный трибунал по Руанде // Международный журнал Красного Креста. – 1997. - №19. – С. 793-805.
6. Манийчук Ю.В. Последствия международного правового нарушения. – К., 1987.

7. Островский Я.А. Продолжают ли трибуналы по бывшей Югославии и Руанде традиции Нюрнберга и Токио? // Московский журнал международного права. – 1996. – №4. – С. 69 – 80.
8. Коэн Д. Международный трибунал по преступлениям в бывшей Югославии и международное право // Конституционное право: восточноевропейское обозрение. – № 1(18). – 1997. – 75 – 79.

Семинарське заняття № 5

Міжнародний кримінальний суд: правова основа діяльності

1. Історичні передумови створення та функціонування постійно діючої інституції у сфері міжнародного кримінального судочинства.
2. Структура та компетенція міжнародного кримінального суду, порядок прийняття та виконання його рішень.
3. Співробітництво держав та Міжнародного кримінального суду.

Рекомендована література:

Обов'язкова література:

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. Римський статут Міжнародного кримінального суду // http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_588
4. The International Criminal Court as a Human Security Agent / Lauren Marie Balasco. – The ICC as a Human Security Agent, Volume XXVIII- 2013.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://fletcher.tufts.edu/~media/Fletcher/Microsites/praxis/xxviii/article3_Balasco_ICC.pdf

Додаткова література:

1. Трикоз Е.Н. Начало деятельности Международного уголовного суда: состояние и перспективы // Журнал российского права. – 2005. – №3.
2. Котляр В.С. Право на превентивную самооборону и современное международное право // Государство и право. – 2005. - № 10. – С. 75-83.
3. Костенко Н.И. Международный уголовный суд. – М., 2002.
4. Наумов А.В., Лукашук И.И. Международное уголовное право. – М., 1999. – 287 с.
5. Блищенко И.П., История создания Международного уголовного суда и проект его устава. – М.: Норма, 2002. – 542 с.
6. Устав Международного уголовного суда. – М.: Издательство ПРИОР, 2002 – 263 с.

7. Київець О.В. Ще раз до питання діяльності Міжнародного кримінального суду та розвитку міжнародного процесуального права // Правове регулювання економіки: Зб. наук. праць. – Вип. 7. Київ, 2007. – с. 47-54
8. Rome Statute of the International Criminal Court / A/CONF.183/9 of 17 July 1998.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.icc-cpi.int/iccdocs/PIDS/publications/RomeStatutEng.pdf>
9. The Legacy of the ICTY: The International Criminal Court / Leila Nadya Sadat. – New England Law Review, Vol. 37:4. – November 9, 2002.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.nesl.edu/userfiles/file/lawreview/vol37/4/sadat.pdf>

Семінарське заняття № 6

Правовий статус інтернаціоналізованих судів

1. Поняття та види інтернаціоналізованих судів.
2. Спеціальний Суд по Сьєрра-Леоне.
3. Спеціальний трибунал з військових злочинів у Камбоджі.

Рекомендована література:

Основна література

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. International and internationalized criminal tribunals: a synopsis / Robin Geib and Noemie Bulinckx. – Internstional Review of Red Cross, Volume 88, Number 861, March 2006.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.issafrica.org/anicy/uploads/Geiss-Bulinckx_criminal_tribunals_-_a_synopsis.pdf

Додаткова література

1. Ложников, И. С. Специальный суд по Сьєрра-Леоне / И. С. Ложников. // Московский журнал международного права. - 2003. - № 1 (53). - С. 265 – 269.
2. Марусин, И. С. Специальный Суд по Сьєрра-Леоне - новый орган международной уголовной юстиции / И. С. Марусин. // Правоведение. - 2003. - № 2 (247). - С. 145 – 156.
3. Мезяев А. Специальный суд по Камбодже. «Красные кхмеры» и США // Юридическая Россия.-2009.-№11.-.59.
4. Скуратова А.Ю. Специальный суд по Сьєрра-Леоне: правовая модель и практика / А.Ю. Скуратова // Юрист-международник. - 2006. - № 4. - С. 42-48.
5. Law on the Establishment of the Extraordinary Chambers, with inclusion of amendments as promulgated on 27 October 2004 (NS/RKM/1004/006): Law on the Establishment of the Extraordinary Chambers in the Court of Cambodia

for the prosecution of crimes committed during The period of Democratic Kampuchea [Electronic resource] / Extraordinary Chambers in the Court of Cambodia. – Electronic data (1 file). – http://www.eccc.gov.kh/english/cabinet/law/4/KR_Law_as_amended_27_Oct_2004_Eng.pdf. – 01.08.08.

6. Suzannah Linton. Cambodia, East Timor And Sierra Leone: Experiments In International Justice. – Criminal Law Forum 12: 185-246, 2001.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://www.essex.ac.uk/armedcon/story_id/000385.pdf
7. The Special Court For Sierra Leone: The First Eighteen Months. – Case Study Series, March 2004.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.ictj.org/sites/default/files/ICTJ-SierraLeone-Special-Court-2004-English.pdf>

Семінарське заняття № 7

Правовий статус Міжнародного суду ООН

1. Історія створення Міжнародного суду ООН.
2. Структура Міжнародного суду ООН.
3. Юрисдикція Міжнародного суду ООН.
4. Процедура судочинства в Міжнародному суді ООН.

Рекомендована література:

Обов'язкова література:

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. Статут ООН та Статут Міжнародного Суду ООН: [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010
4. International Court of Justice. Dispute settlement. General topics. – United Nations Conference on Trade and Development.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://unctad.org/en/docs/edmmisc232add19_en.pdf

Додаткова література:

1. Сибатян А.С. Решения органов международного правосудия в системе международного публичного права. – М.: Статут, 2012. – 270 с.
2. Дмитрієв А.І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право. – К., 2001.
3. Верещетин В.С. Международный суд ООН на новом этапе. – СПб., 2002.
4. Официальный сайт Международного Суда: www.icj-cij.org (документи на русском языке)
5. Кожевников Ф. И., Шармазанавили Г. В. Международный суд ООН: организация, цели, практика. - М.: Международные отношения, 1971 г.

6. Gilmore, Grant, "The International Court of Justice" (1946). Faculty Scholarship Series. Paper 2674.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://digitalcommons.law.yale.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3649&context=fss_papers
7. Statute Of The International Court Of Justice.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://legal.un.org/avl/pdf/ha/sicj/icj_statute_e.pdf
8. Энтин М.Л. Международные судебные учреждения. – М.: Наука, 1994. – 243 с.

Семінарське заняття № 8

Економічний Суд СНД: міжнародно-правовий статус

1. Правова основа створення Економічного суду СНД.
2. Структура суду.
3. Перспективи діяльності та розвитку Економічного суду СНД.

Рекомендована література:

Обов'язкова література:

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., за заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. Текст угоди про статус Економічного Суду Співдружності Незалежних Держав та Положення про Економічний суд Співдружності Незалежних Держав від 6 липня 1992 р. // http://sudsng.org/download_files/decree/statut/state_agreement.pdf

Додаткова література:

1. Текст Регламенту Економічного суду СНД у останній редакції див.: // http://sudsng.org/download_files/decree/statut/reglament_ECCIS.pdf
2. Смбатян А.С. Решения органов международного правосудия в системе международного публичного права. – М.: Статут, 2012. – 270 с.
3. Клеандров М.И. Экономический суд СНГ: статус, проблемы, перспективы. – Тюмень, 1995.
4. Довгань Е.Ф., Керимбаева А.Ш., Павлова Л.В., Пронина М.Г. Экономический Суд СНГ: 15 лет. – Минск, 2008. // <http://www.sudsng.org/publication/15year>
5. Бекашев К.А., Волосов М.Е. Международное публичное право: Практикум. – М., 2000.
6. Энтин М.Л. Международные судебные учреждения. – М.: Наука, 1994. – 243 с.
7. Шинкарецкая Г.Г. Международная судебная процедура. – М.: Наука, 1992. – 255 с.

Семінарське заняття № 9

Правовий статус Європейського суду

1. Правова основа функціонування суду.
2. Статус членів Європейського Суду.
3. Структура Європейського Суду.

Рекомендована література:

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. Tamm, D 2013, 'The History of the Court of Justice of the European Union Since its Origin'. in A Rosas, E Levits & Y Bot (eds), *The Court of Justice and the Construction of Europe: Analyses and Perspectives on Sixty Years of Case-law*. Springer, Hague, pp. 9-35.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.springer.com/.../9789067048965-c2.pdf

Додаткова література:

1. Муравйов В.І. Правові засади регулювання економічних відносин Європейського Союзу з третіми країнами (теорія і практика). – К., 2002.
2. Муравйов В. Вступ до права Європейського Союзу. – К., 2007.
3. Європейський Союз: консолідовані договори. – К., 1999.
4. Ніццькій договір та розширення ЄС. – К., 2001.
5. Grief N. "The Pervasive Influence of European Community Law in the United Kingdom"// "The Europeanisation of Law (T.G. Watkin ed.), London, 1998, p. 93
6. Шевчук С.В. "Щодо обов'язковості рішень Конституційного Суду України у контексті доктрини судового прецеденту"// *Право України*, № 2 - 2000. - стр. 47-48.
7. Шинкарецькая Г.Г. Международная судебная процедура. – М.: Наука, 1992. – 255 с.
8. [Court of Justice of the European Union](http://www.civitas.org.uk/eufacts/download/IN.5.ECJ.pdf).: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.civitas.org.uk/eufacts/download/IN.5.ECJ.pdf>

Семінарське заняття № 10

Європейський суд з прав людини: міжнародно-правовий статус

1. Історія створення Європейського суду з прав людини.
2. Структура Європейського суду з прав людини.
3. Юрисдикція суду та критерії прийнятності заяви до розгляду.
4. Виконання рішень Європейського суду з прав людини.

Рекомендована література:

Обов'язкова література:

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. Dr. Başak Çalı, Anne Koch and Nicola Bruch .The Legitimacy of the European Court of Human Rights: The View from the Ground, Strasbourg, May 2nd 2011.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://ecthrproject.files.wordpress.com/2011/04/ecthrlegitimacyreport.pdf>
4. Як і коли можна звернутися до Європейського суду з прав людини? /Автори-упорядники Р.О. Куйбіда, Т.В.Руда. – Київ, 2011. - 56 с.

Додаткова література:

1. Європейський суд з прав людини. Базові матеріали. Застосування практики. – К., 2003.
2. Рабінович П.М. Рішення Європейського суду з прав людини: до характеристики концептуально-методологічних засад їх обґрунтування // Практика Європейського Суду з прав людини: Рішення. Коментарі. – 1999. - № 1.
3. Тьоніс Я. Вплив Європейської Конвенції з прав людини на національне конституційне судочинство: досвід Конституційного суду Бельгії // Вісник Конституційного Суду України. – 2005. - № 6. – С. 71-75.
4. Паліюк В.П. Застосування судами України Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. – К., 2004.
5. Куц Г. Застосування норм Європейської Конвенції та прецедентної практики Європейського суду з прав людини судами України // Право України. – 2002. - № 2. – С. 20-25.
6. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. Rome, 4.XI.1950.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ENG.pdf
7. The Future of the European Court of Human Rights By Michael O'Boyle. – German Law Journal, Vol. 12, No. 10, 2011.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://germanlawjournal.com/pdfs/Vol12-No10/PDF_Vol_12_No_10_1862-1877_Articles_O_'Boyle.pdf
8. Шинкарецькая Г.Г. Международная судебная процедура. – М., 1992.
9. Энтин М.Л. Международные судебные учреждения. – М.: Наука, 1994. – 243 с.
10. Туманов В.А. Европейский суд по правам человека. Очерк организации и деятельности. – М., 2001.
11. Микеле де Сальвиа. Прецеденты Европейского Суда по правам человека. Судебная практика с 1960 по 2002 г. – СПб., 2004.

Міжнародний трибунал з морського права: правова основа діяльності

1. Організація діяльності трибуналу.
2. Склад Трибуналу та порядок звернення.
3. Порядок провадження та прийняття рішень Міжнародним трибуналом з морського права

Рекомендована література:

А. Основна література

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. Seymour, Jillaine (2006) "The International Tribunal for the Law of the Sea: A Great Mistake? (The Earl Snyder Lecture in International Law)," *Indiana Journal of Global Legal Studies*: Vol. 13: Iss. 1, Article 1.: [Електронний ресурс]: Режим доступу:
<http://www.repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1319&context=ijgls>

Б. Додаткова література

1. Ефремова Н.А., Подставкин М.С. Конвенция ООН по морскому праву и эволюция законодательства государств о режиме прибрежных вод. В кн.: Советский ежегодник морского права / Отв. редактор А.Л. Колодкин. М.: В/О "Мортехинформреклама", 1987.
2. Колодкин А.Л. Международный Трибунал ООН по морскому праву // Московский журнал международного права. 1997 N 2.
3. Колодкин А.Л. Международный трибунал ООН по морскому праву - новое международное судебное учреждение // Мир океанам. 1998. N 14/15.
4. Конвенция ООН по морскому праву 1982 года.
5. Brown E.D. The MV "Saiga" case on prompt release of detained vessels: the first Judgement of the International Tribunal for the Law of the Sea. *Marine Policy*, vol. 22, 1998.
6. Ngantcha F. The Regime of Innocent Passage and the Evolution of the International Law of the Sea. the Current Regime of "Free Navigation" in Coastal Waters of Third states. London and New York, 1990.
7. Vereshchetin V.S. New Constitution and the Old Problem of the Relationship between International Law and National Law, 1996.
8. International Tribunal For The Law Of The Sea. Rules Of The Tribunal, ITLOS/8, 17 March 2009.: [Електронний ресурс]: Режим доступу:
https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/basic_texts/Itlos_8_E_17_03_09.pdf

Правовий статус Європейського суду з примирення та арбітражу ОБСЄ

1. Валеттський механізм НБСЄ 1991 р. щодо мирного врегулювання спорів і Стокгольмська конвенція 1992 р. про застосування міжнародного арбітражу та примирення в рамках ОБСЄ.
2. Порядок формування і структура суду
3. Процедура директивного примирення, її особливості
4. Компетенція Арбітражного трибуналу по вирішенню суперечок між державами-членами ОБСЄ та її специфіка

Рекомендована література:

А. Основна література

1. Міжнародне судочинство / Кол. авт., За заг. ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2009. – 260 с.
2. Бондарев И.М. Система международных судебных учреждений: Учебное пособие. – М.: ЮРКНИГА, 2004. – 288 с.
3. Overview Of The Court Of Conciliation And Arbitration Within The OSCE. – RC.GAL/4/10, 28 September 2010.: [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.osce.org/home/71491?download=true>

Б. Додаткова література

1. Карпович О. Мирное разрешение международных споров в рамках ОБСЕ // Юрист. – 1998, № 8.
2. Карпович О. Мирное разрешение международных споров в рамках ОБСЕ // Юрист. 1998. №8. С.36-46;
3. Никифоров В.А. Идеи Л.А. Камаровского об институте международного суда как органе, способствующем установлению прочного международного мира, и Стокгольмский "пакет" СБСЕ/ОБСЕ по мирному урегулированию споров (декабрь 1992 г.) // Преподавание права Европейского Союза в российской вузах (II). Материалы семинара, Москва, 5-7 декабря 2000 г. М.: Статут, 2001. с. 276-286;
4. Осинцев Ю.В. Совещание СБСЕ по мирному урегулированию споров // Московский журнал международного права. 1993, № 3. С. 149-150;
5. Результаты совещания СБСЕ по мирному урегулированию споров (Женева, 12 - 23 октября 1992 года) // Московский журнал международного права. 1993. № 3. С. 150-171.
6. Ясносокирский Ю.А. Валлеттский механизм мирного урегулирования споров в рамках ОБСЕ // Московский журнал международного права. – 1999, № 3.
7. Ясносокирский Ю.А. Международно-правовые и политические аспекты мирного урегулирования споров в рамках СБСЕ/ ОБСЕ. Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.10. - М., 2001.
8. Ясносокирский Ю.А. Стокгольмский «пакет» СБСЕ/ОБСЕ по мирному урегулированию споров (декабрь 1992 г.) // Белорусский журнал международного права и международных отношений. – 1999, № 2.